Lieta Nr. C 71406321
Lietvedības Nr.C-1118-22/13

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Valmiera, 2022.gada 14.februāris

Vidzemes rajona tiesa, tiesnesis Didzis Līdacis, rakstveida procesā izskatīja civillietu, /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļiem bērniem.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja/pers. A/ (turpmāk prasītāja) cēla tiesā prasību pret atbildētāju /pers. B/ (turpmāk atbildētājs) piedzīt no prasības iesniegšanas dienas no atbildētāja par labu prasītājai katras meitas - /pers. D/ un /pers. E/, uzturam 250,00 EUR, kopā 500,00 EUR ik mēnesi.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka pušu kopdzīvē piedzimušas meitas /pers. D/ un /pers. E/ (turpmāk Meitas). Kopš 2020. gada 22.augusta Puses dzīvo šķirti un Meitas dzīvo kopā ar Prasītāju. Ikdienas aprūpi realizē Prasītāja.

[1.1.1] Atbildētājs veic uzturlīdzekļu maksājumus nepietiekamā apmērā, proti, tiek maksāti minimālie uzturlīdzekļi.

[1.2] Katras Meitas uzturam ik mēnesi ir nepieciešami vismaz 452,73 EUR, ko veido: 1) abu vecāku maksājumi par abām Meitām - kopā 690,00 EUR mēnesī (katras Meitas izdevumi 345,00 EUR); 2) komunālie pakalpojumi, apsaimniekošana maksa, īre uz 4 ģimenes locekļiem - kopā 430,90 EUR, katra ģimenes locekļa daļa 107,73 EUR. Aprēķinā ir iekļauti izdevumi par dzīvokli, par pamatu ņemot, ka ģimenē dzīvo četri cilvēki un 452.73 EUR ir katras Meitas izdevumu daļa gan par dzīvokli, gan par precēm un pakalpojumiem tieši Meitām, ko sedz abi vecāki.

[1.3] Prasītājas ienākumus mēnesī veido bērna kopšanas pabalsts par katru Meitu līdz 2021.gada 24.decembrim 171,00 EUR (171 x 2 =342,00 EUR), bet pēc minēta datuma 42,69 EUR (42,69 x 2 = 85,38 EUR), tā saucamā māmiņas alga apmēram 450,00 EUR mēnesī. No šiem ienākumiem iztiek četru cilvēku ģimene - ir jāsamaksā īre un komunālie maksājumi. Kā arī Prasītāja saņem par vecāko bērnu uzturlīdzekļus minimālā apmērā, bet tie nav pieskaitāmi pie Prasītājas ienākumiem. Prasītājas īpašumā nav nekustamie īpašumi, nav transportlīdzekļi vai kapitāldaļas, kas varētu nodrošināt Meitu aprūpi nepieciešamajā apjomā. Šobrīd Meitu uzturēšanā palīdz Prasītājas māte.

[1.4] Atbildētāja ienākumi ik mēnesi ir aptuveni 1800 EUR pirms nodokļu nomaksas. Atbildētājam pieder divi dzīvokļi un zeme, kā arī vieglā automašīna Subaru Impreza.

[1.5] Prasītāja uzskata, ka Atbildētājam ir jāsedz lielākā Meitu uzturēšanas izdevumu daļa, proti, 500,00 EUR un Prasītājas daļa ir 405,46 EUR, jo Prasītājas apgādībā ir trīs bērni.

[1.6] Prasītāja nav izmantojusi mediācijas pakalpojumu strīda risināšanai pirms vēršanās tiesā un nevēlas tos izmantot tiesvedības procesa laikā.

[1.7] Prasība pamatota ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2., 5., 6., 10.pantu, Civillikuma 177., 178., 179., pantu.

[2] Atbildētājs iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus.

[2.1] Prasītāja ir norādījusi nepatiesu informāciju par atbildētāja reālo finansiālo situāciju. Atbildētājam ir standarta ienākumi 1035 EUR. Iepriekšējais gads nav vērā ņemams jo tas neatspoguļo viņa ikmēneša ienākumus kādi ir ikdienā.

[2.2] Atbildētāja īpašumā ir divi dzīvokļi, kuros realizē saskarsmi ar bērniem. Kuri paliks mantojumā meitām - katrai savs. Tā uzskata par nepieciešamu rūpēties par bērnu nākotnes stabilu dzīvesvietu.

[2.3] Ņemot vērā to ka bērnu mātei nav auto vadītāja tiesības un auto, ir kritiski svarīgi, lai atbildētājam kā tēvam būtu un līdz ar to ir loģiski, ka viņa īpašumā ir auto, jo bērnu māte nav spējīga pati nogādāt bērnus piemēram pie ārstiem cita pilsētā. Atbildētāja īpašumā esošais zemes gabals ir 2,4h mazs, kurš nenes ienākumus.

[2.3.1] Atbildētāja ikmēneša izdevumi sastāda:
hipotekārais kredīts 145,31 EUR
hipotekārais kredīts 147,30 EUR
auto līzings 123.80 EUR
ikmēneša iemaksa bērnu fondā 100 EUR (katrai 50 EUR)
pensijas 3 plāns 50 EUR
televīzija 37,37 EUR
telefons apmēram 60 EUR
ikmēneša uzturlīdzekļi meitām 250 EUR (katrai 125 EUR).

[2.4] Atbildētājs sedz bērnu uzturlīdzekļus, kā arī pēdējos ārsta apmeklējumus. Atbildētājs papildus katru mēnesi liek bērnu fonda 100 EUR. Tad faktiski katru mēnesi bērniem dod 350 EUR.

[2.5] Kredīti ir ņemti lai uzlabotu bērnu vidi, kurā pavadīt laiku ko ir atzinusi Priekuļu bāriņtiesa, ka tie ir ļoti labi bērnu vajadzībām. 3 pensiju fonds ir domāts tam, lai bērniem atbildētāja vecumdienās nebūtu jārūpējas par viņu. Atbildētājam nav fiziski iespējas maksāt vairāk uzturlīdzekļus.

[2.6] Nav objektīvi iespējams aprēķināt uzturlīdzekļus. Prasītāja neobjektīvi, bez ne kāda pamatojuma, norādījusi naudas summas mēnesī. Kas ir apšaubāma un savu interešu vadīti apsvērumi. Tas nozīmē: katrai izdevumu pozīcijai, kas attiecināma tieši uz konkrētā bērna uzturēšanu, pretī jāliek pierādījumi, kas apstiprina to nepieciešamību un apmēru.

[2.6.1] Bērnu māte attaisnojas ka ir beidzies bērnu kopšanas atvaļinājums, bet viņa nedara ne ko lai uzlabotu savu finansiālo situāciju. Viņas nolaidības pēc bērni netika savlaicīgi pieteikti pirmsskolas izglītības iestādē.

[2.6.2] Prasītāja apzināti nostāda sevi šādā lomā ar ko cieš bērni, jo viņa nav spējīga pati nodrošināt pilnvērtīgi bērniem dzīves apstākļus. Norādot, ka tā saucamā māmiņas alga apmēram 450,00 EUR mēnesī. No šiem ienākumiem iztiek četru cilvēku ģimene - ir jāsamaksā īre un komunālie maksājumi. Pie šīs naudas ir jāpieskaita atbildētāja 250 EUR plus prasītājas obligātie minimālie uzturlīdzekļi bērniem 250 EUR. Kas kopā jau sastāda 950 EUR. Viņa min ka netiek skaitīti uzturlīdzekļi par vecāko dēlu, bet viņš arī dzīvo viena mājsaimniecībā, līdz ar ko tā naudas summa tiek skaitīta klāt. Kopā aptuveni prasītājas ienākumi mēnesī ir 1070 EUR no kā viņa sāk maksāt visus izdevumus.

[2.6.3] Bērnu uzturlīdzekļi ir paredzēti bērniem nevis sava labuma gūšanai. Prasītājas nepamatotās naudas summas mēnesī ir absurdas. Bērni var

teikt, ka pārtrauc lietot autiņbiksītes, bet viņa norada 60 EUR. Tā pat kā norāda, ka bērnam gada un sešos mēnešos iztērē 180 EUR pārtikā. Kam reāli nav ne kāda pamatojuma. Jo prasītāja pati ir atzinusi ka bērni ēd kopā ar viņu pagatavotus ēdienus un nepērk ne ko papildus. Ņemot vērā to, ka iet saskarsmes tiesa, bērni ar atbildētāju pavadīs kā minimums trīs mēnešus līdz četriem mēnešiem gadā. Šo faktu prasītāja apzināti slēpj, lai gūtu sev labumu naudas izteiksmē. Jo bērnu māte tikai daļēji veiks ikdienas aizgādību.

[2.7] Atbildētājs faktiski maksā jau vairāk kā valsts noteikto minimumu un dara to labprātīgi. Atbildētājam nav finansiāli iespējams vairāk maksāt, jo jāņem vērā, ka bērni arī uzturēsies pie viņa un atbildētājs šajā laikā realizēs bērnu labklājību, kam būs nepieciešami līdzekļi. Savā esošajā situācijā, atbildētājs kā bērna tēvs ir spējīgs pilnvērtīgi parūpēties par bērniem, neprasot ne kādus papildus uzturlīdzekļus, nodrošinot visas nepieciešamās vajadzības bērniem visos vecuma posmos.

[2.8] Atbildētājs ikdienā bērniem no šā gada 7.janvāra segts ar pirmsskolas izglītības iestādi saistītos izdevumus. Kas saistās ar primāri ar ēdināšanu, kur viena diena izmaksā 2,13 EUR - diviem bērniem 4,26 EUR. Mēneša izmaksas uz abiem bērniem būs ne mazākas kā 85 EUR, jo bērniem augot izmaksas pieaugs. Šo atbildētājs sedz no savas puses, kas ievērojami atvieglo mātes izdevumus ikdienā. Kā arī skolas izdevumi gulsies uz atbildētāja atbildību, jo viņš ir tas, kurš bērnus piesaka pirmsskolas izglītības iestādē.

[2.8.1] Sākot apmeklēt pirmsskolas izglītības iestādi, bērnu ikdiena sadalīsies trīs daļās - pie tēva, pie mātes un pirmsskolas izglītības iestāde. Kā rezultātā bērnu mātes izdevumi saistībā ar bērniem ir krietni atvieglojušies. Un nav pamata prasīt lielākus uzturlīdzekļus ne kā atbildētājs jau šobrīd maksā.

[2.9] Atbildētājs apņemas turpmāk kā līdz šim maksāt noteiktajā apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas 25 procentus. Ko arī prasītāja ir norādījusi trūkumu novēršanā. Kas liek secināt ka tas viņu pilnība apmierina.

[2.10] Tādējādi, ja jauns un vesels, darba spējīgs vecāks tiesai iesniedz, ka viņa ienākumi ir vien valstī noteiktajā minimālajā apmērā, kā šobrīd tikai valsts pabalsti tiesai jāvērtē prasītājas spēja gūt lielākus ienākumus. Prasītāja nevienā brīdi sava pieteikumā nemin savas iespējas uzlabot savu finansiālo stāvokli, kas norāda uz nespēju pilnvērtīgi parūpēties par bērniem nodrošinot viņiem nepieciešamo aprūpi.

[2.11] Prasītāja nav iesniegusi pilnvērtīgi pamatotus pierādījumus savai prasībai. Izrietot no prasītājas teiktā, viņa pati nezin cik tad reāli iztērē bērnu aprūpē un ir iesniegusi nepamatotus pierādījumus par ik mēneša naudas summu ko iztērē. Kā piemēram, nevērtējot sezonālās preces gada kopgriezumā. Ir reāli noteikt ikmēneša izdevumus naudas izteiksmē. Tāpēc nepieņem nepamatotus neobjektīvus pierādījumus, kurus sastādījusi tabulā katrā pozīcijā.

[2.12] Piekrīt mediācijai.

[3] Atbildētājs iesniedza rakstveida paskaidrojumus.

[3.1] Neatdzīst prasību, jo labprātīgi maksā uzturlīdzekļus kā arī papildus veicina bērnu labklājību veidojot bērnu fondu viņu izglītībai un veicinot bērnu nākotnes mantisko stāvokli. Lai radītu patstāvīgu dzīvesvietu viņiem. Kā arī nav iesniegti pilnvērtīgi pierādījumi kas apliecinātu patiesos bērnu izdevumus.

[3.2] Prasītāja nevienā brīdi sava pieteikumā nemin savas iespējas uzlabot savu finansiālo stāvokli, kas norāda uz nespēju pilnvērtīgi parūpēties par bērniem nodrošinot viņiem nepieciešamo aprūpi.

[3.3] Prasītāja pati nezin, cik tad reāli iztērē bērnu aprūpē, un ir iesniegusi nepamatotus pierādījumus par ik mēneša naudas summu ko iztērē. Kā piemēram, nevērtējot sezonālās preces gada kopgriezumā.

[3.4] Prasītāja apzināti slēpj un nenorāda, ka šobrīd rit tiesvedība par saskarsmes tiesībām. Un pēc sprieduma pasludināšanas bērni atradīsies atbildētāja apgādība noteiktos laikos, kas gada kopgriezumā nebūs mazāk kā trīs līdz četri mēnešiem gadā. Kas jau samazina prasītājas ikdienas izdevumus saistībā ar bērniem un viņu aprūpi.

[3.5] Atbildētājs gatavs uzņemties pilnu aprūpi par bērniem īstenojot pilnu ikdienas aizgādību, ja bērnu māte nebūs spējīga uzlabot savu materiālo situāciju, lai nodrošinātu obligāto iztikas minimumu, kurš ir jāsniedz katram vecākam.

[3.6] Jāņem vēra atbildētāja ieguldījumi, kurus veic bērnu fondā un rada patstāvīgus dzīves apstākļus bērniem. Maksājot kredītus par mājokli, kas būs meitu mantojums.

[3.7] Prasītāja norāda, ka vēlas lielākus uzturlīdzekļus, bet tai pašā laikā norāda, ka pietiks ar 25% no mēneša minimālās mēnešalgas bērnu aprūpei. Ko atbildētājs jau faktiski maksā labprātīgi. Kā arī pārējās aprūpes izmaksas kuras segs ikdienā. Kas norāda uz apzinātu faktu sagrozīšanu un reālās situācijas slēpšanu.

[3.8] Piekrītu mediācijai

[4] Atbildētājs iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus.

[4.1] Atbildētājs ikdienā segs bērnu izdevumus, kas saistās ar pirmsskolas izglītības iestādi, kas primāri saistās ar ēdināšanu, kur viena diena izmaksā 2.13 EUR, diviem bērniem 4.26 EUR. Mēnesī izmaksas uz abiem bērniem būs ne mazākas kā 85 EUR, jo bērniem augot izmaksas pieaugs. Šo atbildētājs sedz no savas puses, kas ievērojami atvieglo mātes izdevumus ikdienā. Kā arī skolas izdevumi gulsies uz atbildētāja atbildību, jo viņš ir tas, kurš bērnus piesaka pirmsskolas izglītības iestādē.

[4.2] Sākot apmeklēt pirmsskolas izglītības iestādi, bērnu ikdiena sadalīsies trīs daļās - pie tēva, pie mātes un pirmsskolas izglītības iestāde. Kā rezultātā bērnu mātes izdevumi saistībā ar bērniem ir krietni atvieglojušies un nav pamata prasīt lielākus uzturlīdzekļus ne kā atbildētājs jau šobrīd maksā.

[4,.3] Kā ir norādījusi pati prasītāja, ko līdz bērni uzsāks mācības pirmsskolas izglītības iestāde, viņa meklēs darbu. Tas krietni uzlabos viņas finansiālo stāvokli un mantas stāvokli, ja vien viņa apzināti to nekavēs, jo darbspējīgs cilvēks var strādāt jeb kādā darbā.

[5] Atbildētājs iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus.

[5.1] No šā gada 1.janvāra ir būtiski mainījušies pabalsti. Ģimenes valsts pabalsts par trim bērniem — 225 EUR mēnesī. Ko reāli bērnu māte saņems katru mēnesi.

[6] Atbildētājs iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus.

[6.1] Atbildētājam ir tikai viens darba devējs un viens ienākumu avots ko arī uzrāda VSA izziņas. Darba devējs ir norādījis algu, ar kuru atbildētājs var rēķināties katru mēnesi. Atbildētājam nav citi regulāri ienākumu avoti, ar ko varētu rēķināties katru mēnesi.

[6.2] Tiesa norāda ka atbildētājs sniedz nepatiesu informāciju par to ka viņa izdevumi ir lielāki ne kā ienākumi.

[6.2.1] Tas skaidrojams ar to ka atbildētājs dzīvo privātmājā, kura ir dzīvokļa tipa. Mājā ir trīs dzīvokļi. Divi pieder atbildētājam, viens mātei, kurā dzīvo atbildētāja vecāki. Vecāki ir tie kas atbildētāju atbalsta. Bet ņemot vērā to ka strādājoša ir tikai māte, bet tēvs ir bezdarbnieks un šobrīd ir pēc operācijas procesā. Visi atbildētāja ienākumi tiek tērēti, lai uzturētu bērnus ar uzturlīdzekļiem un maksātu par māju hipotekāros kredītus. Tie tika ņemti, lai ierīkotu centrālo apkuri un nomainītu mājai jumtu. Lai radītu labvēlīgākus apstākļus dzīvošanai. Ir vienošanās ar māti par to, ka elektrību maksā viņa līdz kredītu pilnīgai samaksai un arī brīžos, kad atbildētājs ir mājas, pārtiku nodrošina vecāki. Kas reāli ir tikai vakariņas, jo ikdienā ēd darba vietā no algas samaksas. Apgērbs tiek iegādāts reizi pāris gados, jo ikdienā nēsāju darba apģērbu, ko nodrošina darba devējs. Līdz ar to nav nepieciešamas ikdienas drēbes. Medicīnas izdevumus sedz darba devējs.

[6.3] Kā arī ir saskarsmes tiesas lēmums, kurš apstiprina to, ka ikdienā bērni būs arī pie atbildētāja un viņš viņus faktiski uzturēs.

[6.4] Lūdz ņemt vērā reālos šī brīža apstākļus saistībā ar viņa ienākumiem, jo nav pamatotu apstākļu, kuri pierādītu, ka viņam ir citi ienākumi, neskaitot no darba devēja.

[6.5] Lūdzu ņemt vērā saskarsmes tiesas lēmumu, kurš samazinās kopgriezuma bērnu mātes izdevumus saistībā ar bērnu uzturēšanu.

[6.6] Lūdzu ņemt vērā to, ka nav neviena iesniegta pierādījuma, kas apliecinātu patiesos izdevumus, ko bērnu māte ir norādījusi. Nevienā ārsta izrakstā nav minēts par to ka bērni būtu slimi un viņiem būtu nepieciešams šādas izmaksas katru mēnesi.

[6.7] Lūdzu tiesu samazināt uzturlīdzekļus līdz valsti noteiktajam minimumam katrā vecuma posmā, jo nav pierādījumu, kas apliecinātu lielākas izmaksas un nav pieļaujama viegļprātīga paļaušanās uz mātes teikto bez pierādījumiem.

[7] Prasītāja iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus.

[7.1] 2022.gada 28.janvārī Vidzemes rajona tiesa ir pasludinājusi spriedumu civillietā Nr. C71247521, nosakot saskarsmes kārtību. Līdz 4 gadu vecumam Bērnu un Atbildētāja saskarsme pārsvarā ir tikai dažas stundas katrā otrā sestdienā un katru trešdienu – tikai divas stundas. Analizējot Tiesas noteikto saskarsmi ir secināms, ka Atbildētājs nevis uzturēs bērnus, kā viņš to norāda savos paskaidrojumos, bet tikai katrā otrajā sestdienā nodrošinot bērniem pusdienas.

[7.2] Atbildētājs norāda, ka viņš ikdienā pusdienas un brokastis ēd darbā, apmaksājot no darba algas. Rēķinot, ka vidēji viena ēdienreize ēdnīcā nevar maksāt mazāk kā 3 EUR, ir aprēķināms, ka Atbildētājs ēdienam darbā iztērē vairāk kā 120 EUR mēnesī. Atbildētājam pieder automašīna, kurai ir nepieciešama tehniskā apkope, degvielas iegāde, remonts un obligātā civiltiesiskā apdrošināšana. Nav skaidrs, par kādiem līdzekļiem tas tiek iegādāts. Turklāt, ja Atbildētāja tēvs šobrīd ir bezdarbnieks un strādā tikai māte, ir maz ticams Atbildētāja apgalvojums, ka tikai viņa māte ir spējīga nodrošināt sevi, vīru un vēl finansiāli palīdzēt savam dēlam, kurš ir spējīgs gūt ienākumu.

[7.3] Papildus Prasītāja norāda, ka ņemot vērā viņas mantisko stāvokli un to, ka Atbildētājs ir vairākkārt atteicis papildus iegādāties vai piedalīties kombinezonu vai citu ziemas apģērbu vai apavu iegādē, Prasītāja pārsvarā iegādājas šīs drēbes lietotas, bet labā kvalitātē un stāvoklī.

[7.4] Ņemot vērā, ka Atbildētājs faktiski nepiedalās bērnu audzināšanā, savukārt Prasītājas māte un vecmamma dzīvo Lielbritānijā, viņai ikdienā ir nepieciešama līdzcilvēku palīdzība bērnu pieskatīšanā, un ne vienmēr cilvēki ir gatavi palīdzēt pilnīgi bez jebkādas atlīdzības.

[7.5] Bērniem vēl tiek dots piena maisījums, viena maisījuma paka izmaksā 3.41 EUR (mazais iepakojums), savukārt viena paka diviem bērniem tiek izlietota divās dienās. Bērniem tiek dots jogurts, augļi, gaļas ēdieni, putraimi, kartupeļi, ik pa reizei cepumi vai biezpiena sieriņi, līdz ar to, Prasītājas ieskatā, ēdienam tiek tērēts pat vairāk kā 3 EUR vienam bērnam dienā. Ņemot vērā, ka valstī ļoti strauji ceļas cenas visiem produktiem, ir grūti iekļauties 3 EUR limitā. Turklāt, 2019.gadā (vēl līdz cenu kāpumam) daudzās pašvaldībās tika aprēķināts līdzfinansējums par bērnu ēdināšanu pirmsskolas izglītības iestādēs par brokastīm, pusdienām un launagu, kas bija 2.00 EUR apmērā.

[7.6] Prasītāja norāda, ka Atbildētāja norāde par summas iemaksu bērnu apdrošināšanas fondā nav saskaņota ar Prasītāju un nevar būt par pamatu uzturlīdzekļu ikmēneša maksājumu samazinājumam.

Motīvu daļa

[1] Tiesa, iepazinusies ar prasības pieteikumu un rakstveida paskaidrojumiem, pārbaudījusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus, lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[2] Pusēm ir kopīgi nepilngadīgi bērni /pers. D/ un /pers. E/. Puses dzīvo šķirti. Nepilngadīgo bērnu dzīvesvieta ir pie prasītājas. Prasītāja, saskaņā ar Civillikuma 178.panta pirmo daļu, nodrošina bērnu aprūpi un uzraudzību.

[3] Prasītāja ir cēlusi prasību piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus 250,00 EUR mēnesī katram bērniem.

[3.1] Atbildētājs norāda, ka nodrošina saviem bērniem uzturlīdzekļus 250,00 EUR apmērā – katram 125,00 EUR mēnesī. Norāda, ka viņa mantas stāvoklis neļauj nodrošināt uzturlīdzekļus bērniem pieprasītajā apmērā. Atbildētājs var nodrošināt bērniem uzturlīdzekļus valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

[4] Saskaņā ar Civillikuma 177.panta ceturto daļu, bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

[4.1] Civilprocesa likuma 96.panta pirmā daļa noteic, ka, ja tiesa atzīst kādu faktu par vispārzināmu, tas nav jāpierāda. Pie šādiem faktiem pieder vēstures notikumi, dabas notikumi, kā arī vispārzināmas, uz pieredzi pamatotas patiesības. Jautājumu par to, vai fakts uzskatāms par vispārzināmu, izšķir tiesa. Tādējādi tiesa var atbrīvot lietas dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tiesa atzīst par vispārzināmu, ka bērna uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem utt. Tā kā šīm empīriskām patiesībām (uz pieredzi pamatotām patiesībām) nav faktisku apstākļu nozīmes, bet tās ir tikai secinājumi un loģiski slēdzieni no zināmiem faktiem, tad tās pusēm nav jāpierāda, bet pati tiesa izlieto empīriskās patiesības kā loģiska slēdziena locekļus (sal. Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933., 333.-336.lpp.).

[4.2] Prasītāja ir veikusi uzturlīdzekļu aprēķinu.

[4.2.1] Tiesa atzīst, ka prasītājas norādītais uzturlīdzekļu apmērs nav uzskatāms par neatbilstošu bērnu vajadzībām vai nepamatotu – tas atbilst šā brīža izdevumiem, kas rodas bērna vecākiem, lai nodrošinātu divu nepilngadīgu bērnu aprūpi - uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu. Tiesa uzskata, ka šajā lietā nav nepieciešami vēl papildus pierādījumi, kas apstiprinātu šādu izdevumu esamību. Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka arī šie izdevumi ir atkarīgi no bērnu vecāku mantas stāvokļa.

[4.2.2] Tiesa uzskata, ka šajā lietā nav nepieciešams veikt katras aprēķinā norādītās pozīcijas izvērtēšanu, jo izdevumu apmērs nav uzskatāms par nesamērīgu un neatbilstošu norādīto preču cenām un izdevumiem par saņemtajiem pakalpojumiem.

[4.2.3] Tiesa uzskata, ka atbildētāja norādītās ziņas par ģimenes valsts pabalsta apmēru nevar ietekmēt spriedumu, jo ģimenes valsts pabalsts nav piešķirams uzturlīdzekļiem bērniem un tā apmērs neatbrīvo vecākus no pienākuma nodrošināt saviem bērniem uzturlīdzekļus atbilstoši savas mantas stāvoklim.

[4.2.4] Tiesa uzskata, ka atbildētāja iebildumi pret prasītājas norādīto uzturlīdzekļu aprēķinu ir nepamatoti, jo balstīti tikai ar atbildētāja subjektīvo viedokli.

[4.2.5] Tiesa uzskata, ka atbildētāja iebildumi par prasītājas spēju uzlabot savas mantas stāvokli – gūt lielākus ienākumus, nav pamatoti, jo lietā nav iesnigti pierādījumi tam, ka prasītāja nevēlas veikt pasākumus, lai gūtu ienākumus un nodrošinātu bērniem uzturlīdzekļus. Tiesa norāda, ka paša atbildētāja apgalvojums par to, ka darbspējīgs cilvēks var strādāt jebkādā darbā, ir attiecināms arī uz pašu atbildētāju.

[5] Civillikuma 179.panta pirmajā daļā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

[5.1] Tiesām visās darbībās, kas attiecas uz bērniem, uzmanība pirmām kārtām jāvelta tam, lai vislabāk nodrošinātu bērnu intereses (jāveicina labvēlīgi apstākļi veselīgai un normālai fiziskai, intelektuālai, tikumiskai, garīgai un sociālai attīstībai brīvības, cieņas un materiālās nodrošinātības gaisotnē), ņemot vērā vecāku tiesības un pienākumus (sk. 1959.gada 20.novembra Bērnu tiesību deklarācijas 2. un 6.principu, 1989.gada 20.novembra konvenciju "Par bērna tiesībām" 3.pantu un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.pantu). No iepriekš minētā secināms, ka ar likumu noteiktais vecāku pienākums

rūpēties par bērnu, kas atbilstoši Civillikuma 177.panta ceturtās daļas nozīmē viņa uzturēšanu (t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, viņa audzināšanu, izglītošanu) ir absolūts un beznosacījuma. Norādītais sasaucas ar ANO 1989.gada 20.novembra konvencijas par bērna tiesībām 27.pantā noteikto, ka uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnus, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

[5.2] Judikatūrā vairākkārt izteikta atziņa, ka uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērnu nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērnu intereses (sal. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 18.maija sprieduma lietā Nr. SKC-863/2011 (C33291008) 11.punktu, 2012.gada 25.oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-1391/2012 (C30337707) 10.punktu).

[6] Prasītāja norāda, ka viņas ienākumi no 2021.gada 24.decembra it 450,00 EUR mēnesī. Prasītājai ir trīs bērni. Prasītāja saņem no atbildētāja uzturlīdzekļus 250,00 EUR par diviem bērniem. Prasītājai nepieder nekustamie īpašumi, transportlīdzekļi un kapitāldaļas.

[6.1] Atbildētājs nav apstrīdējis prasītājas norādītās ziņas par viņas mantas stāvokli. Atbildētājs uzskata, ka prasītājai ir pašai ir jāspēj gūt lielākus ienākumus.

[7] Atbildētājs norāda, ka viņa ienākumi ir 1035,00 EUR mēnesī. Viņam pieder divi dzīvokļi un transportlīdzeklis.

[7.1] Tiesa konstatē, ka atbildētājam pieder nekustamie īpašumi – /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/, un /adrese B/, kadastra numurs /numurs B/, kas ir apgrūtināti ar lietu tiesībām. Kā arī atbildētājam pieder nekustamais īpašums – /adrese C/, kadastra numurs /numurs C/, kas nav apgrūtināti ar lietu tiesībām.

[7.2] Tiesa konstatē, ka atbildētājam pieder transportlīdzeklis - SUBARU IMPREZA, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, tehniskā apskate veikta un spēkā līdz 2022.gada 28.oktobrim.

[7.3] Tiesa konstatē, ka atbildētājam ir noteikta mēneša alga 1035,00 EUR pirms nodokļu nomaksas. Darba devējs - Nacionālo bruņoto spēku Mācību vadības pavēlniecības štābs.

[7.4] Atbildētājs norāda, ka ik mēnesi izlieto 913,78 EUR, lai veiktu hipotekāro kredītu, auto līzinga, ikmēneša iemaksu bērnu fondā, pensijas 3 plāna iemaksu, samaksu par televīziju, telefonu un ikmēneša uzturlīdzekļus samaksu. Atbildētājs norāda, ka apģērbu pērk reti un pusdieno darba vietā. Daļu ar atbildētāju saistīto izdevumu sedz viņa māte.

[8] Tiesa, ņemot vērā atbildētāja iebildumus, atzīst, ka izvērtējams, vai atbildētājs spēj nodrošināt saviem bērniem uzturlīdzekļus prasītājas norādītajā apmērā.

[8.1] Tiesa, ņemot vērā, atbildētāja norādīto, ka viņa vienīgie ienākumi ir darba alga, kā arī paša atbildētāja norādītās ziņas par ikmēneša izdevumiem, uzskata, ka ziņas par ienākumiem nav patiesas, jo atbildētāja naudas līdzekļu apmērs, kas paliek pāri pēc nodokļu ieturēšanas, nevar nodrošināt atbildētāja vajadzību – pārtika, apģērbs, ar nekustamajiem īpašumiem un transportlīdzekli saistītie izdevumi, apmierināšanu.

[8.1.1] Atbildētāja sniegtie paskaidrojumi par materiālās palīdzības saņemšanu no mātes nav pamatoti ar pierādījumiem.

[8.1.2] Atbildētāja vēlēšanās novirzīt daļu no saviem ienākumiem tam, lai nākotnē nodrošinātu bērniem mitekli un naudas līdzekļus, neatbrīvo viņu no pienākuma jau šobrīd nodrošināt saviem bērniem uzturlīdzekļus atbilstoši savas mantas stāvoklim. Attiecīgi šie naudas līdzekļi un nekustamie īpašumi ir izlietojami, lai jau šobrīd nodrošinātu saviem bērniem uzturlīdzekļus atbilstoši savas mantas stāvoklim.

[8.2] Tiesa, ņemot vērā iepriekš minēto atbildētāja mantas stāvokli, secina, ka viņš spēj nodrošināt saviem bērniem uzturlīdzekļus lielākā apmērā, nekā ar likumu noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs. Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka nav pamata uzskatīt, ka atbildētāja ienākumi un mantas stāvoklis ļauj nodrošināt katram bērnam uzturlīdzekļus 250,00 EUR apmērā mēnesī, kopā diviem bērniem 500,00 EUR mēnesī.

[8.3] Tiesa, saskaņā ar Civillikuma 179.pantu, atzīst, ka no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi katram bērnam 200,00 EUR mēnesī, un secina, ka prasība apmierināma daļēji.

[8.3.1] Tiesa, saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.pantu, atzīst, ka lietā nosakāma nekavējoša sprieduma izpilde, uzsākot to no 2021.gada 7.decembra, t.i., dienas, kad prasība celta tiesā, jo tas ir bērnu interesēs.

[9] Tiesa konstatē, ka lietā 2022.gada 17.janvārī Vidzemes rajona tiesa nolēma pieņemt pagaidu lēmumu par uzturlīdzekļiem bērniem.

[9.1] Civilprocesa likuma 244.^{10}panta septītajā daļā noteikts, ka lēmums zaudē spēku, kad lietā stājas spēkā spriedums vai kad tiek pieņemts cits lēmums, izņemot gadījumu, kad nolēmums izpildāms nekavējoties.

[9.2] Tiesa, ņemot vērā, ka lietā tiek taisīts spriedums, secina, ka nosakāms, ka iepriekš minētais pagaidu lēmums zaudē spēku dienā, kad stājas spēkā spriedums.

[10] Prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

[10.1] Prasītāja lūdza piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus bērniem gadā – 6000,00 EUR (250,00 EUR x 2 x 12 mēneši = 6000,00 EUR/gadā).

[10.1.1] Tiesa apmierināja prasītājas prasību daļēji – piedzina no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus gadā - 4800,00 EUR (200,00 EUR x 2 x 12 mēneši = 4800,00 EUR/gadā). Tādejādi prasība apmierināta 80% apmērā (4800 / 6000 = 0,8; 0,8 x 100 = 80%).

[10.1.2] Tiesa konstatē, ka valsts nodevas apmērs par prasības pieteikumu, ņemot vērā prasības summu 6000,00 EUR, ir 474,64 EUR ((6000 - 2134) x 4% + 320 = 474,64).

[10.1.3] Tiesa, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu secina, ka no atbildētāja par labu valstij piedzenama valsts nodeva 379,71 EUR (474,64 x 80% = 379,71).

[10.2] Lietā ir nesamaksāti ar lietas izskatīšanu saistīti izdevumi 2,02 EUR.

[10.2.1] Tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu secina, ka no atbildētāja par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistīti izdevumi 1,62 EUR (2,02 x 80% = 1,62).

[10.3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, spriedumam daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu nosakāms labprātīgas sprieduma izpildes termiņš 10 dienas no tā stāšanās spēkā.

[11] Tiesa, saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, izskaidro pusēm, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Rezolutīvā daļa

Tiesa, vadoties no Civilprocesa likuma 42., 190., 195. un 204.^{1}, 244.^{10}panta,

n o l ē m a:

1. Apmierināta daļēji /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību.

1.1. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta: /adrese D/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta: /adrese E/, uzturlīdzekļus nepilngadīgajam bērnam /pers. D/, personas kods /personas kods/, 200,00 EUR (divi simti *euro*,

00 *euro centi*) mēnesī, ik mēnesi, uzturlīdzekļu piedziņu sākot no 2021.gada 7.decembra līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Samaksu veikt: kredītiestādes nosaukums AS "Swedbank", konta numurs /konta numurs/.

1.2. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta:/adrese D/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta: /adrese E/, uzturlīdzekļus nepilngadīgajam bērnam /pers. E/, personas kods /personas kods/, 200,00 EUR (divi simti *euro*, 00 *euro centi*) mēnesī, ik mēnesi, uzturlīdzekļu piedziņu sākot no 2021.gada 7.decembra līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Samaksu veikt: kredītiestādes nosaukums AS "Swedbank", konta numurs /konta numurs/.

2. Noteikt, ka 2022.gada 17.janvāra Vidzemes rajona tiesas lēmums lietā Nr.C71406321 zaudē spēku, kad stājas spēkā spriedums lietā Nr.C71406321.

3. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta: /adrese D/, par labu valstij tiesāšanās izdevumus 381,33 EUR (trīs simti astoņdesmit viens *euro*, 33 *euro centi*), kas sastāv no valsts nodevas 379,71 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem 1,62 EUR. Samaksu veikt: 1) valsts nodevas samaksa: saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22; 2) ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa: saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, norādot datus personas vai lietas identificēšanai. Dokumentus par tiesāšanās izdevumu samaksu nekavējoties iesniegt Vidzemes rajona tiesas kancelejā.

4. Spriedumu daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildīt nekavējoši.

5. Spriedumam daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu noteikt termiņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās spēkā.

6. Spriedums sastādīts un pieejams tiešsaistes sistēmā 2022.gada 14.februārī.

7. Sprieduma pasludināšanas diena – 2022.gada 14.februāris.

8. Lietas dalībnieki spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā.

Tiesnesis: D.Līdacis